

Ons pedagogisch handelen kinderdagverblijf Mariken

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

Januari 2022

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door het team Pedagogiek & Kwaliteit. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties.

De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Rita Leenders.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit en draagt bij aan de verdere professionalisering en ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. Hiermee vergroten onze medewerkers hun vaardigheden om hoogwaardige kwaliteit te leveren op de werkvloer zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

De coach begeleidt en traint de medewerkers bij hun dagelijkse werkzaamheden en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch inhoudelijk vlak.

Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten.

Jaarlijks voert de pedagogisch coach een pedagogische meting uit. Met de uitkomsten stellen wij jaarlijks een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

We richten ons in 2022 op de implementatie van de aangepaste pedagogische ondersteuningsstructuur en het vernieuwde pedagogisch werkproces.

In ons lokale ontwikkelplan, onderdeel van het KION jaarwerkplan 2022, staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor onze locatie betekent dit 150 uur per jaar.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Alle kinderen en ouders worden bij binnenkomst begroet: “Goedemorgen, wat heb je meegenomen? Is dat jouw beer?” We zorgen dat het kind zich welkom voelt, we tonen belangstelling en zien dat een kind daar blij op reageert: trots laat hij zijn beer zien en vertelt dat hij hem mee mocht nemen van mama.
- We vinden het belangrijk dat een kind bewust afscheid neemt van zijn ouders: kusje geven, zwaaien door het raam. We benoemen het; papa gaat werken, hij komt je na het slapen en de yoghurt weer ophalen. Een kind dat veel moeite heeft met afscheid nemen proberen we af te leiden met een verhaaltje, een spelletje, contact met andere kinderen of even op schoot zitten en wat extra aandacht en een knuffel.
- Als een kind verdrietig is proberen we er altijd achter te komen waaróm. Kunnen we helpen? Kunnen we troosten? Helpt een knuffel? Of een mooie tekening maken voor mama?
- Een ondernemend jongetje pakt keer op keer speelgoed af van een ander. Na een paar keer waarschuwen zeggen we; “nee Pim, dat is niet leuk wat je doet, zie je dat het andere jongetje huilt? Ga het maar terug geven.” Als hij dat tenslotte doet zeggen we: “Wat goed van je Pim! Lief dat je de auto weer terug geeft!” We zorgen er op deze manier voor dat we alleen het gedrag van Pim afkeuren en Pim nog steeds een lieve jongen is.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huilt of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Als alle kinderen aan tafel zitten voor de broodmaaltijd, vragen we ze wat ze graag op hun boterham willen. Ook al duurt dit soms wat langer; we nemen de tijd om het kind uit te laten spreken. Tijdens het eten willen ze vaak ook wat vertellen: we laten ze uitpraten en leren ze naar elkaar te luisteren.
- Een peuter loopt naar de gang. Een ander kind merkt dit op en zegt: "Ik ga haar wel halen" en loopt er achter aan. Dit laten we gebeuren en letten goed op of ze allebei weer terug komen.
- Een dinsdagmorgen: vandaag gaat een aantal peuters wennen op de peutergroep. Als we Bjorn vragen of hij zin heeft mee naar de Tijgers te gaan, wil hij niet mee. We dwingen hem niet maar vragen hem de volgende keer weer. De volgende keer als hij (nog) niet wil, stellen we voor dat de pedagogisch medewerker van de groep er even bij blijft om alleen maar samen te kijken.
- Een baby begint ineens heel hard te huilen, ze trekt haar beentjes op en we proberen er achter te komen waar ze last van heeft. Ze blijkt moeite te hebben met poepen. We troosten haar en duwen tegen haar beentjes zodat ze zich niet overstrekt en makkelijker haar ontlasting kwijt kan.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- Ook in de groepsruimtes, de speelgangen en de tuin wordt met de verschillende leeftijdsgroepen rekening gehouden. Door goed aan te sluiten bij de leeftijd van elk individueel kind wordt aangesloten bij de diverse leeftijdsfases en ontwikkeling van de verschillende kinderen.
- De peutergroep is zo ingericht dat de peuters zelf speelgoed en materialen uit de kasten kunnen pakken.
- Als kinderen in de peutergroep aangeven zelf buiten te willen spelen, geven we ze dat vertrouwen en mogen ze dat met een klein groepje in de tuin spelen. Wij zijn binnen, maar hebben wel zicht op de tuin. Kinderen vinden het fijn die vrijheid te krijgen en het is soms ook leuk om te zien dat ze iets ‘stouts’ doen. We vinden dat ze recht hebben op die momenten waardoor ze zelf keuzes leren maken en zien daardoor hun zelfvertrouwen groeien. We geven ze complimenten als ze zelf een ruzietje over bijvoorbeeld een fiets hebben opgelost.
- We gaan vingerverven met de kinderen. Isaac, die vieze handen toch wel griezelig vindt, wil liever een kwast. We geven hem een kwast en laten hem daarmee experimenteren. Door te kijken hoe de andere kinderen met hun vingers in de verf kliederen, zal hij er toch langzamerhand vertrouwd mee raken.
- Een baby laat luidkeels horen dat hij de box toch maar niks vindt. Alle kinderen zitten aan tafel en zingen liedjes. We halen de baby uit de box en laten hem mee genieten op schoot of in de wipstoel. Hij geniet zichtbaar en beweegt met armpjes en beentjes om ook mee te doen.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- Het is herfst, de blaadjes vallen en overal liggen eikels en kastanjes. “Kom jongens we gaan een eindje wandelen en blaadjes zoeken”. De kinderen genieten van het speciale uitstapje en bij terugkomst wordt alles uitgestald op de tafel.
- Er is circus op de Goffertwei, de kinderen hebben het er over. We stellen voor of ze naar grote tent willen gaan kijken. Ook de kleintjes kunnen mee in de grote bolderkar en zijn onder de indruk van de circustent. In de groep wordt de circustent geveerd op hele grote stukken papier.
- Sinterklaas komt met zijn Pieten: we gaan met de groep naar de beweegruijnte “Wat een knappe kunstjes kunnen ze! Wie kan er ook door de hoepel kruipen? En wie wil er straks helpen met pepernoten bakken?”

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- In iedere groep staan speelgoedbakken in de kast. We leren de kinderen zelf op te ruimen en speelgoed te ordenen. Op de bakken staan foto's, zodat de kinderen zien waar ze de autootjes of de duplo in kunnen doen.
- 's Morgens wordt altijd het 'goedemorgen liedje' en het 'fruitliedje' gezongen. Kinderen herkennen dit en weten op een gegeven moment wat er komen gaat.
- Bij de peutergroep maken we gebruik van 'dagritme-kaarten' hierop staat een afbeelding van iedere activiteit, zoals fruit eten, naar de wc, buiten spelen, rusten, et cetera. Hierop kunnen de kinderen zien wat er door de dag heen gedaan wordt. Een hulpje van de dag mag een wasknijper bij de activiteit van dat moment hangen.
- We maken vooral in de ochtend en als het slecht weer is met groepjes dreumesen of peuters gebruik van de beweegruijnte in het gebouw.
- Verjaardagen vieren we 's morgens met vaste rituelen: er wordt een muts gemaakt, we zingen verjaardag liedjes met muziekinstrumenten en de jarige krijgt een klein cadeautje. Ook een van de ouders kan hier bij aanwezig zijn.
- We hebben de ervaring dat kinderen meestal makkelijker met de overgang van thuis naar het kinderdagverblijf omgaan wanneer zij minimaal twee dagdelen komen. Als blijkt dat bij een of twee dagdelen het kind moeite heeft met steeds opnieuw wennen aan de situatie, bespreken we met ouders of eventueel uitbreiding van dagdelen of spreiding over de week mogelijk is.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- We gaan met de kinderen naar buiten. Met een groepje gaan we op het gras zitten en ze rollen elkaar om de beurt de bal toe. Het is niet erg als het nog niet goed lukt. Naar wie ga je de bal rollen? Noem eerst de naam van het kindje maar.
- In de groep zijn allerlei hoekjes ingericht. Drie kinderen spelen in de huishoek: we horen ze vertellen: “ik ben de moeder en jij gaat boodschappen doen.” We gaan bij ze op bezoek en vragen of ze een kopje thee voor ons hebben. Het derde kind wordt zo ook bij het spel betrokken als we hem vragen of de thee al klaars is.
- 's Morgens aan tafel bij het fruit eten, vragen we wie er een liedje wil zingen. Malou durft het al alleen. We luisteren met z'n allen naar haar en klappen met elkaar als het liedje is afgelopen.
- We stimuleren de kinderen zelf te proberen hun kleren uit te trekken. Als we zien dat een tweejarige daar nog moeite mee heeft, vragen we een andere peuter of hij misschien even wil helpen? Beide kinderen zijn trots als het dan lukt.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- Het is mooi weer. Buiten gaan we beestjes zoeken. Als Bart een slakje vindt, mag hij hem in een doosje zetten, zodat we hem goed kunnen bekijken. Met de kinderen zoeken we naar lekkere blaadjes voor de slak. Als de kinderen hem goed bekeken hebben laten we het slakje weer vrij op een rustige plek in de tuin.
- In de tuin is ook een dierenverblijf met kippen en konijnen. 1 of 2 kinderen mogen helpen de dieren te verzorgen: voer bijvullen, eitjes rapen en heel voorzichtig aaien als de dieren dat goed vinden. We leren ze met respect en voorzichtigheid met de dieren om te gaan.
- We houden rekening met en hebben respect voor andere culturen. Youssouf mag geen varkensvlees. Fenna geen suiker. We leren de kinderen dat dat niet erg of raar is. We benoemen het: "Geef Fenna maar dat andere koekje, dat is voor haar" en "Bij Youssouf thuis eten ze geen smeerworst, kijk eens wat een lekkere kipfilet we hebben?"
- Als Kathy een natte broek heeft, benadrukken we niet dat het nog niet gelukt is op de wc te plassen. "Kom maar dan gaan we even naar de wc een droge broek aantrekken".
- Bij binnenkomst begroeten we de kinderen, bij het eten wensen we elkaar smakelijk eten en als de kinderen weggaan, nemen we afscheid.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- Bij Mariken bieden we kinderen de gelegenheid op het potje te leren plassen of poepen. Een kind geeft zelf aan of het toe is aan het zindelijk worden. De meeste kinderen worden zo rond hun derde jaar of later zindelijk. We proberen de zindelijkheidstraining op Mariken af te stemmen op hoe ouders hier thuis mee om gaan. Het gaat het beste als er zowel thuis als op het kinderdagverblijf tegelijkertijd aandacht aan besteed wordt. We hanteren een beloningssysteem (stickers). De meeste ouders gebruiken dit thuis dan ook: peuters laten blij hun verdiende sticker zien als papa of mama hen op komt halen.
- Naast de jaarlijkse 15-minuten-gesprekken organiseren we ook het jaarlijkse Marikenfeest: op een zaterdagochtend in juni hebben ouders en pedagogisch medewerkers voldoende tijd om gezellig bij te praten. De kinderen vermaken zich met leuke spelletjes of zelfgemaakte hapjes die ouders meegebracht hebben.
- Ouders kunnen in het weekend ook met hun kinderen voor de dieren zorgen als zij dat willen.
- Twee keer in de week biedt een yogalerares peutoryoga in de beweegruimte van Mariken.
- We hebben een goed contact met de zorgcoördinator van de GGD in onze wijk. Als we ons samen met de ouders zorgen maken om de ontwikkeling of gedrag van een kind, kan zij ons bruikbare tips en adviezen geven die zowel thuis als op het kinderdagverblijf toegepast kunnen worden. Hiervoor onderhouden we nauw contact met de ouders.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Kinderen mogen zelf het verschoonkussen opklimmen door middel van het trapje. We hebben ze verteld dat ze dat mogen, maar alleen als wij erbij zijn. Ze voelen zich dan al groot, het is goed voor hun zelfvertrouwen.
- In de tuin ligt een klimboom en er zijn grote tractorbanden ingegraven. Kinderen kunnen hier onderdoor kruipen en opklimmen. We stimuleren het zelf te proberen maar helpen ze hierbij, als we zien dat ze het zelf nog niet kunnen.
- Hekken en deuren hebben kind veilige sluitingen.
- De voordeur is gesloten na 9.15 uur.
- Op het kinderdagverblijf zijn steeds twee volwassenen aanwezig vanaf 7.30 tot 18.00 uur.

Vierogenprincipe en achterwacht

In alle deuren zit glas zodat collega's bij elkaar naar binnen kunnen kijken, ook in de deuren van de slaapkamers en de kindercw-tjes. Tijdens het brengen is de deur open en lopen ouders naar binnen. Tijdens het haalmoment zijn er altijd twee medewerkers in het gebouw aanwezig. Hiermee voldoen we aan het vierogenprincipe.

Bij calamiteiten is er een achterwacht geregeld: een medewerker van bso Makker kan binnen tien minuten aanwezig zijn.